

Nieuwe methode voor opsporen prostaatkanker

'Dit kan voor veel mannen heel veel betekenen'

Harm van Melick is uroloog in het St. Antonius Ziekenhuis. Deze zomer start hij met een onderzoek naar een nieuwe methode voor het opsporen van prostaatkanker. "Dit kan voor veel mannen echt heel veel betekenen", aldus een enthousiaste uroloog.

Harm van Melick

Jaarlijks krijgen meer dan 10.000 mannen te horen dat ze prostaatkanker hebben. En dat is niet gek, zegt Harm. "Prostaatkanker komt in vele gedaantes voor; van heel weinig agressief tot zeer agressief. Ongeveer 80% van de mannen van tachtig jaar heeft een vorm van prostaatkanker en ongeveer 90% procent van de mannen van negentig jaar. Dat geeft al aan dat heel veel mensen het hebben, er niets van merken en uiteindelijk ook aan iets anders overlijden."

Vervelend onderzoek

Het aantal mannen met prostaatkanker lijkt te groeien. Tenminste, het aantal mannen dat zich bij de Nederlandse urologen meldt. Logisch, omdat steeds meer mannen hun bloed laten onderzoeken op een eventuele verhoging van de PSA-waarde. Harm: "Die waarde geeft aan dat er iets in de prostaat niet helemaal goed is. Maar wat? Meestal is het een goedaardige afwijking en hoeft er niets te gebeuren."

Wie zich met een verhoogd PSA meldt bij de uroloog wacht een vervelend onderzoek. Via de anus worden bipten, kleine stukjes weefsel, uit de prostaat geplukt om in het laboratorium te onderzoeken. De uroloog doet dat onderzoek met behulp van een echoapparaat. "Maar het zicht in de prostaat is erg slecht", zegt Harm. "Je ziet niet

op welke plaats je een biopt moet nemen.”

Het gevolg is duidelijk: als in het weefsel geen kanker wordt aangetroffen is de boodschap niet: u hebt geen kanker. “Nee, we kunnen alleen zeggen dat we in de betreffende stukjes niks hebben aangetroffen. Maar echt geruststellen kunnen we de patiënt niet.” Wetenschappelijk onderzoek leert dat ongeveer 30% van de prostaatkankergevallen gemist wordt tijdens het onderzoek. Nieuwe, pijnlijke onderzoeken volgen dan vaak.

Nieuwe techniek

Op diverse plaatsen in de wereld is en wordt gezocht naar manieren om de onderzoeksvorm naar prostaatkanker te verbeteren. Ook in het St. Antonius wordt, met geld uit het St. Antonius Onderzoeksfonds en het Innovatiefonds, gestart met onderzoek naar een nieuwe techniek. Harm: “Mensen bij wie tijdens de bioptie geen afwijkingen zijn gevonden, krijgen in Nederland op dit moment een MRI-scan. Als daarop ook niets te zien is, worden ze normaal gevolgd en doen we verder niets. Is er op de MRI wél iets te zien, dan wordt opnieuw gebiopteerd. De uroloog kan dan de foto van de MRI-scan gebruiken om de biopten iets nauwkeuriger te kunnen wegnemen. In één ziekenhuis in Nederland is zelfs een apparaat in gebruik waardoor de patiënt steeds in en uit de MRI wordt gehaald om te kijken of de uroloog op de juiste plek aan het werk is.”

Beelden fuseren

Het nieuwe element dat het St. Antonius gaat toevoegen, is een systeem waarbij de door

de MRI gemaakte beelden, tegelijk te zien zijn met de ‘live’-beelden van de echo. “Dit systeem combineert of fuseert de beelden van de MRI met de echo”, zegt Harm. Daardoor denken we nog veel nauwkeuriger te kunnen werken. Bovendien is het een methode die in mijn ogen erg patiënt-vriendelijk is.”

In het onderzoek, waarbij wordt samengewerkt met het Radboud Ziekenhuis en het Canisius Wilhelmina Ziekenhuis worden de resultaten van drie technieken met elkaar vergeleken: de huidige methode, de methode waarbij de patiënt in en uit de MRI wordt geschoven én de nieuwe MRI-echo-fusietechniek.

“Doel is natuurlijk dat mensen een vervelend onderzoek bespaard wordt. Bovendien zien we vrij vaak infecties optreden als biopten uit de prostaat worden genomen. Het onderzoek dat we doen is wereldwijd het enige dat deze drie technieken naast elkaar zet. We zijn dus erg benieuwd naar de resultaten.”

Donatie motorclub

Op de eigen Harley Davidson Liberator door de VS toeren. Het was de grote wens van een vriendengroep uit Utrecht en omgeving. Elk jaar maken ze samen rond Pinksteren een flinke tocht met hun favoriete motor. Amerika, dat was een droom.

Twee jaar geleden werd de groep opgeschrikt door het overlijden van een van de groepsleden. “De grootste dromer van ons allemaal”, vertelt Arno van Rooijen. “Hij overleed aan prostaatkanker. Net als een andere, goede vriend, ook in diezelfde tijd.”

Toen vorig jaar het plan bij de groep ontstond om de droom maar eens in vervulling te laten gaan, werd besloten tot een sponsoractie, ter nagedachtenis aan de overleden vrienden. De groep zocht de publiciteit en zamelde geld in voor het op deze pagina's beschreven onderzoek naar de behandeling van prostaatkanker. Meer dan 9.000 euro werd opgehaald en afgelopen april overhandigd. Een mooi gebaar. Arno: “Het was een onvergetelijke ervaring, waarbij we ook nog iets hebben kunnen bijdragen aan opsporing van prostaatkanker.”

Veel ervaring

Het St. Antonius Kankercentrum heeft erg veel ervaring met prostaat-, blaas- en nierkankeroperaties, samen ook wel oncologische urologie genoemd. Bij blaaskankeroperaties behoren we zelfs tot de top 3 van Nederland, bij nier- en prostaatkankeroperaties staan we in de top 10. Jaarlijks doen onze urologen veel meer operaties dan de landelijke norm voorschrijft. Deze landelijke normen zijn ingevoerd om de kwaliteit door de ervaring van de specialist te waarborgen. Een groot deel van de operaties wordt in het St. Antonius Kankercentrum uitgevoerd met behulp van de da Vinci-robot.

Soort operatie	Aantal in St. Antonius in 2013	Landelijke norm in 2013
Prostaatkankeroperatie	157	20
Blaaskankeroperatie	68	10
Nierkankeroperatie	68	10

Voor meer informatie over oncologische urologie: www.antoniuskankercentrum.nl